

HAJDÚ-BIHARI

XXXVIII. ÉVFOLYAM
299. SZÁM

ÁRA: 1,40 FORINT

1981. XII. 22.,
KEDD

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

MAI SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

NAGY VERSENY AZ ÉLELMISZERIPARBAN

SOFŐR KERESTETIK

(3. oldal)

A NAPLÓ POSTÁJA

(4. oldal)

ÉRTELMISÉGI-E (MÉG) A PEDAGÓGUS?

JOBBA GABI ESTJÉRŐL

(5. oldal)

Sikula György és Ioan Bochist

A megyei pártbizottságon tett látogatást a román főkonzul

Tegnap a megyei pártbizottságon Sikula György, az MSZMP Hajdú-Bihar megyei Bizottságának első titkára bemutatkozó látogatáson fogadta Ioan Bochist, a Román Szocialista Köztársaság debreceni főkonzuljának kinevezett főkonzulját abból az alkalomból, hogy a főkonzul elfoglalta állomását, és rövidesen megkezdte tevékenységét.

Több importcikk az üzletekben

Nagy volt a forgalom az aranyvasárnapon

A kereskedelmi vállalatok üzletpolitikájában fontos szerep jut a karácsonyi vásárnak. Ilyenkor a szokásosnál is nagyobb készlettel várják az üzletek, áruházak a vásárlókat, és a pultokra kerülnek a tőkés importból származó — elsősorban ajándékozásra alkalmas — cikkek is. Így érhető, a megszokottnál lényegesen nagyobb a választék.

Az aranyvasárnapon a legnagyobb mértékben a Debrecen Áruházban haladt meg a tavalyi. Míg az elmúlt esztendőben 1 millió idén másfél millió forintot forgalmaztak. Ezt elsősorban a Skála-COOP-on keresztül érkezett márkás kozmetikai cikkek okozták, de százezreket a márkás gyümölcsillatú habfürdőket, amelyek tőkés importból érkeztek. Sikeres üzleti fogásnak bizonyult az A-Z ajándékcsoomag is.

A Hajdú-Bihar megyei Ruházati Kiskereskedelmi Vállalat üzleteiben a bázis szintű, hárommillió forint értékű el. Ez arra utal, hogy korábban már megvásárolták az ajándékozásra szánt ruháriumukat, s az aranyvasárnapon is elsősorban ezeket az árukat keresték a vásárlók. Így a fehéreneműt, nyakkendőt, kesztyűt, bőrdíszműt árusító üzletek mérsékelt bevételt értek el, és elsősorban a vegyes jellegű ruházati üzletek forgalma volt nagyobb a vártnál.

A Hajdú-Bihar megyei Vegyipar-cikk-kiskereskedelmi Vállalat Debrecenben húsz, a megye különböző helyeiben tizenegy üzletet tartott nyitva aranyvasárnapon. Ezek mindegyike a várható kereslethez alkalmazkodó készlettel, a tavalyinál 20 százalékkal nagyobb mennyiségű áruval várták a vásárlókat. A vállalat 2,5 millió forintos forgalma a bázisnál szintén húsz százalékkal volt nagyobb. Az üzletek közül elsősorban az Unió Áruház érdemel említést, ahol 750 ezer forint volt a bevétel.

Elsősorban különböző tartós fogyasztási cikkek, televíziót, rádiót, lemezjátszót, magnetofont kerestek a vásárlók, de a játékok, sporteszközök, sportruházati cikkek is hamar gazdára találtak. A debreceni vásárcsarnokban működő ideiglenes pavilonban aranyvasárnapon is 30 százalékos engedménnyel árulták a különböző gyermekruházati cikkek, mosós- és tisztítószerket, valamint kozmetikai szereket.

Kétmillió forint a rokkantakért

TELJESÍTETTE TERVÉT A VÖRÖSKERESZT

A Vöröskereszt Hajdú-Bihar megyei vezetősége megtartotta az évi záró ülést, melyen többek között megjelent Gazda László, a megyei pártbizottság osztályvezetője és Simon Jánosné, a Vöröskereszt országos vezetőségének osztályvezető-helyettese is. Első napirendi pontként Herczku Józsefné, a megyei Vöröskereszt titkára ismertette a végrehajtott bizottságának az 1981. évi munkáról készített beszámolóját, valamint a jövő évi munka- és üléstervét.

Szólt arról, hogy a Vöröskereszt megyei szervezete a centenáriumi évben is jelentős feladatokat vállalt és teljesített a társadalom egészség-, család- és polgári védelmi célkitűzéseinek megvalósításában. Tovább szélesedett az egészségvédelmi felvilágosító munka, az idős korúakról és rokkantokról való gondoskodás, az alkoholizmus elleni küzdelem. Közkeletű bizottsági előadások megtartásával csupán Debrecenben mintegy hatvan vöröskeresztes alapszervezet segítette az idős emberek ezreit a balasztmentes közlekedésben. Több településen sikeres és az általános iskolások között teljes körű fül-orr-gégészeti és fogászati szűrővizsgálatokra került sor. A városi, falusi iskolai tisztasági mozgalmak szervezésével a közegészségügyi viszonyok is javultak, a munka- és életfeltételek egészségesebbé váltak. A középiskolásokban tömegesebbek voltak a csecsemőgondozási tanfolyamok, melyek közül kettőt — tartósan bennfekvő terhesanyák részére — éppen két kórház szülészeti osztályán indítottak. Az oly népszerű kismaklubbok száma már huszonkettőre bővült a megyében. A testi vagy szellemi fogyatékos gyermekeket nevelő szülők részére létesített tanácsadó iroda ügyfélforgalma is örömtelenül bővült, a különböző szintű alkoholizmus elleni társadalmi bizottságok száma már több mint félszáz a megyében. Október 31-ig a rászorulókat a 25 ezer veradó segítette. A hateréz készletű veradóhoz további 263 személy csatlakozott.

A szocialista országok legjobb vöröskeresztes szakaszaiknak Bulgáriában megtartott elsősegélynyújtó versenyén hazánkat az országos első nyírcsádi szakasz képviselte eredményesen! De „szűkebb körű” versenyt is vívott egymás között négy püspökladányi üzem, hogy a debreceni középiskolások által rendezett vöröskeresztes történelmi vetélkedőről ne is beszéljünk. Ez évben országos viszonylatban is új kezdeményezésre került sor az egészségügyi szak-

Hetvenöt lakást adtak át Hajdúböszörményben

December 21-én délelőtt Hajdúböszörményben, az úgynevezett Győrössy-kertben hetvenöt lakást adták át a Hajdúsági Építő- és Vasipari Szövetkezet. Ezzel befejeződött az 1976-ban kezdődött, 270 lakásból álló tömbépítkezés. Az átadási ünnepségen megjelent Reszei Lajos, a Hajdúböszörményi városi pártbizottság első titkára, Csiba András, a városi tanács helyettes elnöke, dr. Tóth János, a KISZÖV elnöke.

Szabó Sándor, a szövetkezet megbízott elnöke köszöntötte a megjelenteket. Elmondta, hogy a blokkok technológiával készült, zömmel kétszobás lakások az OTP támogatásával készültek, és a négy ütemben végrehajtott beruházás több mint 100 millió forinttal növelte a hajdúböszörményi lakásállomány értékét.

A szövetkezet ezenkívül ABC-áruházat épített, valamint egy szakmunkásképző intézet részére háromszáz adagos konyhát és egyszerre száz ember étkeztetésére alkalmas éttermet hozott tető alá.

Együttal átadták a szövetkezet új központi telephelyét is. A korábbi külső telepen a saját tervek és költségvetés alapján a Hajdúsági Építő- és Vasipari Szövetkezet kollektívája építette az új irodaházat, amelyhez raktár, korszerű üzem és szociális létesítmények tartoznak.

A 13 millió forintos beruházásból az OKISZ 2,65 millió forintot adott, ezenkívül közel 4,8 millió forint hitel segítségével épült fel az új létesítmény.

A szövetkezet elmúlt évi tevékenységéről Szabó Sándor elmondta, hogy 1976-ban 215 taggal 28 millió forintos termelési értéket állítottak elő. Idén 228 dolgozóval megközelítőleg 45 millió forintot értek el, s négy év alatt közel 14 millió forintot fordítottak fejlesztésre. A hatodik ötéves tervben a jelenlegihez hasonló nagyságú termelési értéket szeretnék megvalósítani úgy, hogy a szabad áras munkák részaránya növekedjen, elérje az évenkénti építőipari tevékenység kapacitásának 60 százalékát.

A rövid ünnepség után a résztvevők megtekintették az új lakásokat, és a szövetkezet saját kivitelezésben készült központi telephelyét.

A Vörös Hadsereg úti ajándékboltban különlegesen szép áruválasztékkal várták a vásárlókat (Fotó: Iklódy János)

JÉG. A néhány hideg hatására Velencei-tó. A timéternyi vas. Jégjégtakaró előre még nem ha továbbra is az idő, a jég csolyázókat és k rajta az első s.

ÖTTALÁLA. játékhéten a és Lottó Igaz. e szerint. Négy ottzó ért el, egyenként A több mint háromtálatos, a kéttálatos egyenként 30

GROTESZK. omimá, avagy omolyan cím-be groteszkek-t műsorukat a Jókai Színház ettyőüjfaluban. arinthy és Ör-épülő előadás este fél nyolc-járásai hivatal

ELETES KESZTŐ

Ibolya
12-14

TÁRSAKKAL. stánc-tanfolya. ember 21-től a művelődési tkezni hétfőn ehet az intéz-ében.

S. Kiváló érdemrend ki-mányozta az Újvárosi End-ék, a debreceni üvelődési Ott-nak nyugállo-ése alkalmaz-edes érdemes munkásságá-ként.

Szovjet ipari szelés

e és 19-e kö-turtotta 13. —szovjet épí-ndő munka-let delegációt ies Kabanov, bitőanyag-ipa-ek első helye- delegációval munkacsoport n részt vett A. az Ukrán yag-ipari mi-válásokat ma-bó János mi-amtitkár ve-nyag-ipari ku-vállalatok kö-i-tudományos fontos fel- meg 1982-re yártás fajla- használásának

áció

ir nem is ár szituá-társaság — a szebbik-éi képvise-

a helyzet-empillantás a hölgyko-nármójukat tja be egy-

ljetek meg-nóm, a je-óm... és a-óm.

MÉNY

eketeket, hogy 21-108. Simon kus. Kandia u.

ég: Debrecen. 2-144 — Felelős re 400 forint —

Hírek Lengyelországból

A PAP lengyel hírgyűnkés jelentése szerint Romuald Spasowski, aki a legutóbbi időkig a Lengyel Népköztársaság washingtoni nagykövete volt, politikai menedéket kért az amerikai hatóságoktól. Spasowski disszidálásának eddig ismeretlen körülményeit vizsgálják. Mint a PAP közölte, Spasowski, aki időszerű depresszióban szenvedett, emiatt már korábban hazahívták.

Lengyelországban szombaton és vasárnap az ország különböző részeiből érkezett jelentések szerint folytatódott a termelés és az élet normalizálódása. Szombaton a lengyel bányászok a normális munkarendnek megfelelően dolgoztak és 557 000 tonna szenet hoztak felszínre. Fennakadás nélkül üzemelt a hét végén az ország valamennyi energiatermelő létesítménye.

A pénteki és szombati havazás Lengyelország egész területén kisebb-nagyobb fennakadásokat okozott a vasúti és a közúti közlekedésben.

A lengyel rendőrség szombaton az ország egész területén több mint 400 esetben járt el különféle spekulánsok ellen. Eközben 11 millió zloty értékű árut foglaltak le. A nehéz ellátási helyzettel visszaelő spekulánsokat gyorssítított eljárással vonják felelősségre. Bejelentették, hogy hétfő délelőttként a lengyel televízió megismétli az előző napi híradó műsorát — ezzel szeretnék hozzájárulni a lakosság jobb informálásához, hiszen a szükségállapot rendelkezése értelmében az országban jelenleg csak korlátozott számú napilap jelenik meg.

A LOT légitársaság vasárnap közleményben hívta be munkára alkalmazottait.

A lengyel főügyészség sajtószóvivőjének közlése szerint az ügyészséggel együttműködő polgári és katonai egységek eredményesen folytatják tevékenységüket. Az üzemek és gyárak munkaskollektíváival történt megbeszélések eredményeként sikerült a sztrájk beszüntetésére bírni a dolgozókat a katowicei vajdaság területén több bányában.

A PAP hírgyűnkés beszámolt arról, hogy a főügyészség összefoglaló jelentést adott ki a legutóbbi lefolytatásokról, amelynek során 17 személyt vettek őrizetbe. Közülük van Andrzej Dudek, a Szolidaritás Országos Bizottságának tagja, és a Szolidaritás regionális és üzemi szervezeteinek néhány vezetője, akiket sztrájkok szervezésével, munkabeszüntetésre való felbujtással vádolnak.

„A szükségállapot kihirdetését Lengyelországban a belső helyzet alakulása tette indokolttá. Az intézkedés éle a szocializmussal szembenálló, felforgató, belső államellenes erők ellen irányult, akik az országot a polgárháború szélére sodorták” — jelentette ki Mieczyslaw Debicki hadosztálytábornok, a Honvédelmi Bizottság titkárságának vezetője, a Trybuna Ludu hétfői számában közölt nyilatkozatában.

A lap tudósítói az iránt érdeklődtek, hogy mi az alapvető különbség a szükségállapot és a hadiállapot között?

„A szükségállapot elrendelése az Államtanács hatáskörébe tartozik, és a belső helyzet kritikusra fordulása válthatja ki. A hadiállapot kihirdetésére viszont akkor kerül sor, ha fegyveres agresszió éri Lengyelországot, vagy ha nemzetközi szerződéseink kollektív védelmet tesznek szükségessé bármiféle agresszió esetén. A szükségállapot bevezetésére akkor kerül sor, amikor a lengyel parlament, a kormány, az állam intézkedései teljesen hatástalanokká válnak, s a szocialista társadalmi rend alkotmányos alapjai kerültek veszélybe. A Nemzeti Megmentés Katonai Tanácsának megalakítása mögött az a meggyőződés áll, hogy a lengyel nemzet képes a szocialista társadalom demokratikus rendszerének kifejlesztésére. A katonai tanács ideiglenes testület; feladata biztosítani az állam számára a társadalmi-politikai-gazdasági helyzet normalizálásához vezető utat.”

„A szükségállapot nem lehet az állami, politikai, gazdasági élet tartós formája; s addig marad érvényben, amíg létre nem jönnek az államigazgatás, a képviselő-testület szervek normális tevékenységéhez szükséges feltételek. Elképzelhető például, hogy a szükségállapotot fokozatosan feloldjuk azokban a vajdaságokban, ahol a helyzet jelentős mértékben megjavul. Bárhol legyen is, a belső helyzet javulásával párhuzamosan enyhíthjük azokat az intézkedéseket, amelyek a polgári szabadságjogokat korlátozzák” — monotta végeztesül a tábornok.

Az amerikai külügy- és a pénzügyminisztérium magas rangú munkatársaiból álló küldöttség indult vasárnap este Nyugat-Európába azzal a céllal, hogy közös álláspontot alakítsanak ki a NATO-szövetségekkel a lengyelországi eseményekkel kapcsolatban. A küldöttséget Lawrence Eagleburger, az európai ügyekben illetékes külügyi államtitkár vezeti.

(MTI)

Kádár János hazaérkezett a Szovjetunióból

Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára, aki a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottsága, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának elnöke és a szovjet kormány meghívására részt vett a Leonid Breznyev 75. születésnapja alkalmából rendezett ünnepségeken, hétfőn hazaérkezett Budapestre.

Fogadására a Keleti pályaudvaron megjelent Losonczy

Pál, az Elnöki Tanács elnöke, Lázár György, a Minisztertanács elnöke, Havasi Ferenc, Korom Mihály, Németh Károly és Óvári Miklós, a Politikai Bizottság tagjai, Berecz János, a KB külügyi osztályának vezetője, Horváth István belügy-, Pujta Frigyes külügy-, Pullai Árpád közlekedés- és postaügyi miniszter, a Központi Bizottság tagjai. Jelen volt Vlagyimir Pavlov, a Szovjetunió magyarországi nagykövete. (MTI)

Magyar-lengyel gazdasági tárgyalások

Zbigniew Madej, a Lengyel Népköztársaság Minisztertanácsának elnökhelyettese, a Minisztertanács mellett működő tervezési elnöke, hétfőn hivatalos megbeszéléseket folytatott Budapesten Faluvégi Lajossal, a Minisztertanács elnökhelyettesével, az Országos Tervhivatal elnökével, a két ország közötti gazdasági kapcsolatok időszervi kérdéseiről.

Zbigniew Madej fogadta Lázár György, a Minisztertanács elnöke és Marjai József, a Minisztertanács elnökhelyettese, a magyar-lengyel gazdasági és műszaki tudományos együttműködési bizottság magyar tagozatának elnöke is. A tárgyalásokon részt vett Tadeusz Pietrzak, a Lengyel Népköztársaság budapesti nagykövete. (MTI)

Felsőoktatási ifjúsági parlament

Intézkedési terv elfogadásával vasárnap befejeződött a Kertészeti Egyetem az egyetemi és főiskolai fiatalok országos ifjúsági parlamentje. A tanácskozáson — amelyen részt vett és felszólalt Óvári Miklós, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára — összefoglalták a szombat délutáni hat szekcióülés legfontosabb észrevételeit, javaslatait.

A parlament vitáinak középpontjában a fiatalok legfontosabb feladata: a tanulás, a munkára, felkészülésre állt. Többen sürgették az oktatás korszerűsítését, s felhívták a figyelmet arra, hogy ez minden intézményben a hallgatók véleményének figyelembevételével történjen meg.

Felelősséggel szóltak arról, hogy a társadalmi tervezés részeként, a felsőoktatás társadalmi funkcióját elemezve olyan tervezési és beiskolázási rendszert kell kialakítani, amely nagyobb összhangot teremt a továbbtanulási szándékok, a képzési irányok és a társadalom szakember-szükséglete között. Pályázati rendszer tapasztalatainak értékelése alapján szükségesé vált az elhelyezkedési rendszer korszerűsítése. Az új rendszerben biztosítani kell az elhelyezkedés nyilv-

nosságát és demokratizmusát; az egyetemi és főiskolai évek szakmai és közéleti teljesítményeinek fokozottabb figyelembevételét; a pályakezdeők számára a szakképzésnek megfelelő munkakört; végül a munkáltatók nagyobb érdekeltségét a képzésben is. Kezdeményezték a fiatal értelmiség helyzetének átfogó vizsgálatát és ennek alapján az értelmiségi pályák társadalmi megbecsülését növelő intézkedések meghozatalát.

Az intézkedési terv szerint — szélesebb körben lehetővé kell tenni a hallgatók számára a szervezett bekapcsolódást az oktató-és kutatómunkába, egyebek között az anyagi és erkölcsi ösztönzés fokozásával. A hallgatók szíves rétegeit érintő gondra is javaslatot fogadtak el a parlament; a felsőoktatás tantervi- és jegyzetanyagjainak enyhítését szorgalmazva különös tekintettel a nyomdai kapacitásra, a szerzői díjakra, a forgalmazás problémáinak megoldására.

Az országos parlament javasolta, hogy a művelődési minisztérium évente adjon tájékoztatót az intézkedési terv időarányos végrehajtásáról.

A felsőoktatási fiatalok ifjúsági parlamentje Korcsog András művelődési államtitkár vita-összefoglalójával fejeződött be. (MTI)

Az annexió ára

„Barátok közötti nézeteltérés” — így jellemezte Alexander Haig tábornok, amerikai külügyminiszter a Golan-fennsík izraeli annektálása nyomán a két ország kapcsolatában bekövetkezett helyzetet. A washingtoni „haragszom rád” típusú nyilatkozatok kulisszái mögött, mint várható volt, tehát meglehetősen hamar kibukkant az igazság. Miközben a Fehér Házban — tekintettel Washington arab szövetségeseire és az egész nemzetközi közvéleményre — igyekeztek úgy tenni, mintha egyértelműen elítélnék az izraeli lépést, két alapvető dolgot mindenki tud: Izrael ezt az akcióit sem merte volna megtenni, ha valóban komoly amerikai ellenakciókra számít, és Tel Avivban nagyon is jól tudják, hogy a stratégiai együttműködési egyezmény amerikai felmondása enyhén szólva távolról sem jelenti a stratégiai együttműködés felmondását.

A lényeg tehát az, hogy az amerikai lépés nem tartalmaz, hanem taktikai jellegű; azaz kimeríti a manőverezés fogalmát. Pontosan ez a megállapítás jellemző a másik amerikai lépésre is; arra, hogy Washington ezúttal — a megszkoktolt eltérően — nem vétőzta meg a Biztonsági Tanácsnak az annexiót egyértelműen elítélő döntését. Lehet, hogy az amerikai vezetésben valóban okozhatott némi ingerültséget az izraeli döntés időzítése, valamint az — ha egyáltalán igaz persze —, hogy Tel Aviv „előzetes konzultáció nélkül” cselekedett. Ennél azonban sokkal fontosabb, hogy újra bebizonyosodott: 1981 végén egy ilyen akció esetében már diplomáciai-politikai lehetetlenségnek bizonyult a vétő.

Érdekes paradoxonnak tűnik, hogy bár a Golan-fennsík annexiója a Camp Davidtel fényjelzett politika következménye, az egyetemes felháborodást kiváltott izraeli lépés megnéhezíti a politika folytatását. Elég arra gondolnunk, hogy Egyiptomban (amelyre Szadat halála óta távolról sem a teljes politikai mozdulatlanság a jellemző), mennyire megnéhezíti a Golan annexiója az Izraellel való együttműködés belső elfogadtatását. Begin ugyan ismét kijelentette, hogy a döntést „soha nem vonják vissza”, ám az izraeli kormányfőnek alighanem tudomásul kell vennie, hogy ezért több szempontból is nagy árat kell fizetnie. A Biztonsági Tanács még januárban visszatért a témára, és az első Izraelbe készülő nyugat-európai államfő, Mitterrand francia köztársasági elnök, máris érzékeltette: meglehet, hogy Párizs az új fejlemények fényében felülvizsgálja a látogatás tervét.

Harmat Endre

Módosul a vasúti menetrend

Hétfőn sajtótájékoztatót tartottak a MÁV vezérigazgatóságán az ötnapos munkahét jövő évi bevezetéséről.

Az ötnapos munkahéttel kapcsolatos menetrendi változásokat az új, január 3-tól érvényes menetrendi pótlék tartalmazza. Összesen 167 személyvonat menetrendje változik meg, 27 új vonatot helyeznek forgalomba, 20 vonatot pedig az eddignél több napon közlekedik. A jövő évi szabad szombatokon — számolva a csökkenő forgalommal — 31 vonattal kevesebb fog közlekedni, 77 vonatot pedig az eddignél kevesebb napon — általában hétfőtől péntekig — szállítja az utasokat. A Budapest környéki 11 vasútvonal közül a pusztasza- bolesi, a szobi, a hatvani és a ceglédi vonalakon szombaton összesen 18-cal kevesebb vo-

lat közlekedik majd. Az ötnapos munkahéttel kapcsolatos további lényeges menetrend-módosításra 1982. március 28-án kerül sor. A személyzállításban megkülönböztetett figyelmet fordítanak a Balaton, a Velencei-tó és a Dunakanyar vasúti közlekedésének továbbfejlesztésére. A menetrend további ésszerűsítésével igyekeznek megőriznivali az utazási időt, s lehetővé tenni a jobb csatlakozást.

Az idei év végéig ünnepek alatt a MÁV az elmúlt évekhez hasonlóan mentesítő vonatokat állít forgalomba a megnövekedő utasforgalom zavartalan lebonyolítására. A karácsonyi ünnepek idején 161, újévkor 117 mentesítő vonat szállítja az utasokat a legnagyobb forgalmú vonalakon. (MMTI)

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai

Devizanem	Érvényben 1981. december 22-től		
	Vételi árfolyam	Közép 100 egységre forintban	Eladási árfolyam
Angol font	6497,03	6503,53	6510,03
Ausztrál dollár	3925,50	3929,43	3933,36
Belga frank	90,19	90,28	90,37
Dán korona	469,03	469,50	469,97
Francia frank	599,99	600,59	601,19
Holland forint	1389,03	1390,42	1391,81
Japán yen (1000)	156,34	156,50	156,66
Kanadai dollár	2902,55	2905,46	2908,37
Kuvaiti dinár	12214,23	12226,46	12238,69
Norvég korona	598,18	598,78	599,38
NSZK márka	1519,90	1521,42	1522,94
Olasz líra (1000)	28,47	28,50	28,53
Osztérák schilling	217,00	217,22	217,44
Portugál escudo	52,47	52,52	52,57
Spanyol peseta	35,38	35,42	35,46
Svájci frank	1849,21	1851,06	1852,91
Svéd korona	620,54	621,16	621,78
Tr. és cl. rubel	2597,40	2600,00	2602,60
USA dollár	3439,53	3442,97	3446,41

Az államközi megállapodásokon alapuló hivatalos árfolyamok változatlanul az 1981. október 20-i közlésnek megfelelően vannak érvényben.

Valuta- (bankjegy- és csekk-) árfolyamok

Pénznem	Érvényben 1981. december 22-től		
	Vásárolható legmagasabb bankjegycimlet	Vételi árfolyam 100 egys. forintban	Eladási árfolyam
Angol font	50	6308,42	6698,64
Ausztrál dollár	50	3811,55	4047,31
Belga frank	5000	87,57	92,99
Dán korona	1000	455,42	483,59
Finn márka	100	764,22	811,50
Francia frank	500	582,57	618,61
Görög drachma	500	53,43	56,73
Holland forint	1000	1348,71	1432,13
Japán yen (1000)	10000	151,81	161,20
Jugoszláv dinár	1000	76,00	80,70
Kanadai dollár	100	2818,30	2992,62
Kuvaiti dinár	10	11859,67	12593,25
Norvég korona	100	580,82	616,74
NSZK márka	1000	1475,78	1567,06
Olasz líra (1000)	50000	27,65	29,36
Osztérák schilling	1000	210,70	223,74
Portugál escudo	5000	50,94	54,10
Spanyol peseta	5000	34,36	36,48
Svájci frank	1000	1795,63	1906,59
Svéd korona	100	602,53	639,79
Török líra	1000	25,65	27,23
USA dollár	100	3339,68	3546,26

Nagy az él

Hogyan tovább? kibontakozás előtt időszerűnek vélt napokban kopog Fulöp Kornélhoz, ceni Baromfi-felőlalal igazgatóján Nagy Gáborhoz, a Konzervgyár igazg. hazai élelmiszerip. lentős teljesítmén. pes vállalataról v. ezúttal külön érté. a Debreceeni Konze. százados klubjában legnagyobb hazai sorában — üdvözö

Közve

— A Debr. romfi-felold. latnál a ba megszűntére b. bási rekons. lóítottak m. ezzel a fő c. néldezem F. nél igazgatót

— Mindenek föl. a csirke- és puly. zászok 20—25 évig. szükség épületb. Az elkészült épüle. a benne levő géps. re, azaz a feldol. romfi mennyiségén. sére.

— Mit ad. rekonsrukt. trószit?

— Tulajdonképp. hisz a három év. amortizációból. s. ségből képzett. alaphól — a vállal. melte a szükséges. forint saját erőt. ban, hogy amikor. zseget a hitelszerz. kellett tenni, s ner. mind, a trószit á. totta a hiányzó pé.

— Vélem. mik a trószit. tetésének leg. járól?

— Először is a v. telenebb kapcsola. költségvetéssel és e. ményként direkt. a szabályozók hat. sodszor, több önál. a termelés szerkez. toztatására, s nyer. mékek arányának. re. Az államk. kö. lalatkónál történik. tehát akadályva. a. hető leghatékonyab. nálásának. Fentős.

Másfél mi

— Négy h. dult a vállal. programja. F. és mi a lény.

— Ott tart, hogy van másfél milli. (1,5 kilogrammos. ban). A vállalat é. és az AFESZ-ekke. zódese kapcsolat. termelők pedig ék. kal. A tsz-ek látják. termelőket napos. takarmánnyal, alc. lat-egészségügyi sz. sal, szaktanácsadás. rében kilogrammos.

Nyersan

— Számítottunk. zásra — kezdte v. Nagy Gábor —, s. óta készültünk rá. tünk az üzemet ny. vonalú hígítésre. Igyekszünk tovább. hozni a felvásárlás. dolgozást és a k. met. Először az é. tonna nyersanyag. is volt. Ez azonban. kezdet kezdete, jövő. tonnat tervezünk.

— Hogyva. hozza?

— Összehívtuk a. ket, és azt mondtu. táljuk a konzervvina. ha exportra szállít. tozunk a többletm.

Az „Esti” jubileumára

Új napilap került az utca-ára negyedszázaddal ez- előtt, 1956 karácsonyán; sok- kat szenvedett fővárosunk lélekpezdító karácsonyi ajándékot kapott: az Esti Hírlapot. Nehéz eldönteni, hogy a jubileum melyik napra esik pontosan, mert a december 24-i dátummal megjelenő újságot már a 23-i aranyvasárnap hajnalán kézhez kaphatta az olvasó, ennél azonban fontosabb, amit akkor az új lap szolgált és sugallt, amit ma konzolidációnak nevezünk, s ami akkor azt jelentette, hogy végre megkezdődött a társadalmi béke helyreállítása, hogy rend lesz, hogy ismét melegek lesznek a lakások, hogy helyükre kerülnek a feltéptt sinek, hogy majd az iskolákban is fűtenek. „Vajon reménytelen kívánságok ezek?”, tette fel a kérdést az olvasót köszöntő vezércikk, s így válaszolt: „Valljuk és hisszük,

hogy nem és nem. Elni akarunk országunkban és élni is fogunk!”

Bizott és biztatott a budapesti pártbizottság új lapja, szolgálta és jelezte a konszolidációt, amelynek jelentőségét akkor érzékelték igazán, ha ebbe az első Esti Hírlapba huszoneg évi múltján belelapozunk. „Hamarosan elkészül és a Minisztertanács elé kerül a kormány részletes programja, amit akkor az új lap szolgált és sugallt, amit ma konzolidációnak nevezünk, s ami akkor azt jelentette, hogy végre megkezdődött a társadalmi béke helyreállítása, hogy rend lesz, hogy ismét melegek lesznek a lakások, hogy helyükre kerülnek a feltéptt sinek, hogy majd az iskolákban is fűtenek. „Vajon reménytelen kívánságok ezek?”, tette fel a kérdést az olvasót köszöntő vezércikk, s így válaszolt: „Valljuk és hisszük,

„Bécsből hazaindult az MTK labdarúgó-csapata”, hogy „az induló tozó negyedmillió forintos főnyereményt” ígér, hogy „kéthónapos kényszerpihenő után hétfőn megkezdődnek az ügétversenyek”, hogy „lővés által okozott sérülés már harmadik napja nem fordult elő”, és hogy „az ettermekből a szilveszteri kocsonyát — betét ellenében — tálal együtt haza lehet majd vinni”.

„Új és szívünk szerint friss újsággal szeretnénk jelentkezni, hogy a súlyos aléltság után éledező élet hűségűs tükre legyünk”. Ezt ígerte az első Esti Hírlap — olvasókat köszöntő, alig egy gépelt oldalnyi szerkesztőségi vezércikke, s huszoneg év után is állítható, hogy az Esti Hírlap friss maradt, és hűen tükrözte mind teljesebbé váló életünket. A lap jellege sem változott sokat; cikkei, riportjai, információi röviden, tömören, az országos lapoknál kissé könnyedebben, olvashatóbban tájékoztatják az olvasókat. Valamelyest többlet foglalkozik a jogpolitikával, a bünyülődéssel, mint a reggeli lap társai, s ami a legtöbb újságtól megkülönbözteti: elsőként olvasható benne az éjféltől délig terjedő időszak teljes hírnagya. Az Esti Hírlap huszoneg év alatt megszerezte olvasótáborát, s ma naponta

260 ezer példánnyal igazolja, hogy mindvégig érdekes, sajátos arculatú újság maradt. Erdeme ez az alapító szerkesztőknek-újságíróknak: a főszerkesztő Baló Lászlónak, az akkori főszerkesztő-helyettes Polgár Dénesnek, a kiváló olvasó-szerkesztő Bodó Bélának, a Kecskemétről Budapestre származott költő-humorista Kisjő Sándornak, vagy éppen az ugyancsak alapító, azóta Rózsa Ferenc-díjas Réti Ervinnek, és a többi mai munkatársnak, akiknek nagy többsége az Esti Hírlapnál kezdte az újságírói pályát, s e szára ma ismét szerkesztőséghez boásg hű maradt.

Ama negyedszázaddal előlti karácsonyi Esti Hírlap még csak Budapestet terjesztették, az idei karácsonyi számot — amelyben a lap egyebek között a sajtó múltjáról ad egy érdekesnek ígérköz összeállítás — már negyvezernél több vidéki olvasó is várja, de ez a szám sem fejezi ki igazán, hogy e kedvelt politikai napilap milyen rangos és fontos helyet vívott ki magának a hazai tömegkommunikáció rendszerében.

A jubileum alkalmából szeretettel köszöntjük kollegáinkat, s mindennapos munkájuk eredményét: a huszoneg éves Esti Hírlapot! A. G.

Nagy versenyre számíthatnak az élelmiszer-ipari vállalatok

Hogyan tovább? A januári kibontakozás előtt nagyon időszerűnek vélt kérdéssel a napokban kopogtattam be Fülöp Kornélhoz, a Debreceni Baromfi-feldolgozó Vállalat igazgatójához és dr. Nagy Gáborhoz, a Debreceni Konzervgyár igazgatójához. A hazai élelmiszeripar két, jelentős teljesítményekre képes vállalatról van szó, s ezúttal külön érdekes, hogy a Debreceni Konzervgyár a szászok klubjában — szász legnagyobb hazai vállalatunk sorában — üdvözölhetjük.

Több élelmiszer-ipari „köztes” szervezet sorában a baromfiipari és a konzervipari vállalatok trösztjét is megszűntették az idén, a gyárak végére „rövidre zárhatják” áruik körét. Nosztalgiaik senkinek nincsenek, legkevésbé a versenylázban égő vállalatvezetőknek, akik úgy érzik, eljött az ó idejük. Persze nem álló helyzetből startolnak, s ahhoz, hogy ez így van, a tröszt felállításnak is van némi köze: legalább ennyit ismerjünk el most, amikor búcsút intünk a kötelekben való munkának.

Közvetlenebb kapcsolat a külfölddel

— A Debreceni Baromfi-feldolgozó Vállalatnál a baromfitröszt megszűntére nagyszabású rekonstrukciót valósítottak meg. Mi volt ezzel a fő céljuk? — kérdeztem Fülöp Kornél igazgatótól.

— Mindenek fölött az, hogy a csirke- és pulykafeldolgozóhoz 20—25 évre ne legyen szükség épületerújításra. Az elkészült épület alkalmas a benne levő gépsor bővítésére, azaz a feldolgozott baromfi mennyiségének növelésére.

— Mit adott ehhez a rekonstrukciónak a tröszt?

— Tulajdonképpen semmit, hisz a három év alatt — az amortizációból és a nyereségből képzett fejlesztési alapból — a vállalat megteremtette a szükséges 140 millió forint saját erőt. Tény azonban, hogy amikor ezt az összeget a hitelszerződéshez kellett tenni, s nem volt meg mind, a tröszt átcsoportosította a hiányzó pénzt.

— Véleménye szerint mik a tröszt megszűntetésének legfőbb velejárói?

— Először is a vállalat közvetlenebb kapcsolatba kerül a költségvetéssel és ennek eredményeként direkterben éri a szabályozók hatását. Másodsorban a vállalat önállósága lesz a termelés szerkezetének változtatására, a nyereséges termékek arányának növelésére. Az alapok képzése a vállalatoknál történik, nem lesz tehát akadály az alapok lehető leghatékonyabb felhasználásának. Fontos az is, hogy

a vállalat közvetlenebb kapcsolatba kerülhet az exportpiaccal. Megnyílik a lehetőség, hogy igazságosabban osszuk el a nyereséget a termékpálya különböző fázisai között.

— A versenyt együtt jár, hogy harc kezdődik a piac újrateremtéséért. Milyennek látja a Debreceni Baromfi-feldolgozó Vállalat esélyeit?

— Mi bízunk benne, hogy fogjuk állni a versenyt. Az állami ipari, a közös vállalati, a termelészövetkezeti, az állami gazdasági feldolgozók (még AFESZ-nek is van feldolgozója) más és más erőt képviselnek, más hatékonyságuk. Másak a piaci árak is. Ugyanazt a grillcsirkét három-négyféle áron lehet értékesíteni a világpiacon. Különbözők a szállítási távolságok. Nagy a szóródás a vállalati költségekben. Most fog majd „kijönni”, hogy melyik vállalat stratégiája volt helyes és melyiké helytelen.

— Mit mutatnak a jövő évi megrendelések?

— Még nincsenek meg. Eppen ez az egyik legnagyobb gond, hogy az átszervezés következtében csúszik a piaci munka. Nem kapták meg a vállalatok a jövő évi szubvenciókat. Nem alakult még ki a külkereskedelmi szerződés formája, típusa és nincs még pont legnagyobb vásárlókkal, a Szovjetunióval kötött szerződésen. Ettől függetlenül az export folyamatossá, és nem fog megszakadni január elsejével.

Kisüzemek rendszerét tervezik

— Úgy hírlik, a trösztnek is lesz valamilyen (más jellegű) utóélete.

— Hogy a konzervipar mégse essen szét teljesen, közös vállalat alakul a hiánygazdálkodásban levő anyagok (üveg, papír és fém csomagoló stb.) beszerzésének összehangolására, illetve az államközi szerződésen alapuló, a szocialista országokba irányuló exportvállalatok közötti „szétosztásra”. A vállalat szervezése folyik. Nagy gondot jelent megtalálni profilját, hatáskörét úgy, hogy az ne sértse a vállalati önállóságot. Remélem, a kezdeti nehézségek után értelmes kooperáció fog kialakulni a konzervgyárak közt.

— Terveik?

— Ezután is kiemelt feladatunknak tekintjük a belvárosi ellátást, egy sor új termékkel kívánunk megjelenni. Kisüzemi rendszert akarunk kiépíteni környezetünkben. Váncsodot e tekintetben csak a sor első állomásának tekintjük. Ez az első év, amikor a termelés korszerűsítésére adott állami támogatást (körülbelül 100 millió forintot) a termelőüzemek a konzervgyárakkal közösen pályázzák meg. Mi egyrészt a borsóbetakarítást szeretnénk korszerűsíteni (a haidúbószörményi Vörös Csillagban és Kabán próbáltunk ki az idén új kombájnokat), másrészt uborkaszárazító gépeket szeretnénk venni a gazdaságoknak.

Gulyás Imre

Sofőr kerestetik

Amikor már harmadjára állították meg az utcán, közölve, hogy a taxisok autóbust vezetnek, elhatároztam, utánajárok a dolognak. A szóbeszéd valóban városzerte terjedt, s nem is volt alaptalan.

— „Evek óta próbálunk olyan gépkocsivezetői állományt kialakítani, akiknek segítségével eleget tudunk tenni az egyre növekvő feladatoknak — mondja Csehi László, a 6-os Volán személyzeti és oktatási osztályának vezetője. — Több tanfolyamot indítottunk, sokan azonban a tanfolyam elvégzése után más vállalatokhoz, kényelmesebb munkakörbe mentek, s inkább vállalták a díj visszafizetését is.”

— „Ez az állomány elemezni a statisztikát. 1980 január—október között negyvenhét autóbust vezető került új munkahelyre. Közülük tavaly huszonnégy dolgozó a helyi járatokon közlekedett, idén huszonnyolc kilépőnek volt utolsó munkahelye Debrecen valamelyik autóbustja.

Ugyanezen idő alatt tavaly harmincegy gépkocsivezető került a vállalatához. Közülük tízennyolcan a debreceni forgalomba kerültek, míg az idén belépő harminchárom új munkavállaló közül tizenhárom kezdtek el vezetni Debrecenben. Így a tavalyinál tízen emberrel kevesebb jutott a megyeszékhelyen közlekedő autóbustok volánjai mögé.

Hiába hirdettek a vállalat, a kétségtelenül fárasztó munkára nem volt jelentkező. Pedig az elmúlt évhez viszonyítva a helyi járatú autóbustok vezetőinek bére közel 14 százalékkal növekedett, s elérte átlagban a havi 5748 forintot. Ehhez járul év végén — a különböző feltételekhez kötött — 5000 forintos forgalmi pótlék. Igaz, ez utóbbit nem kaphatják meg az átirányított taxisok, mert nem dolgozták le az előírt óraszámot busz-

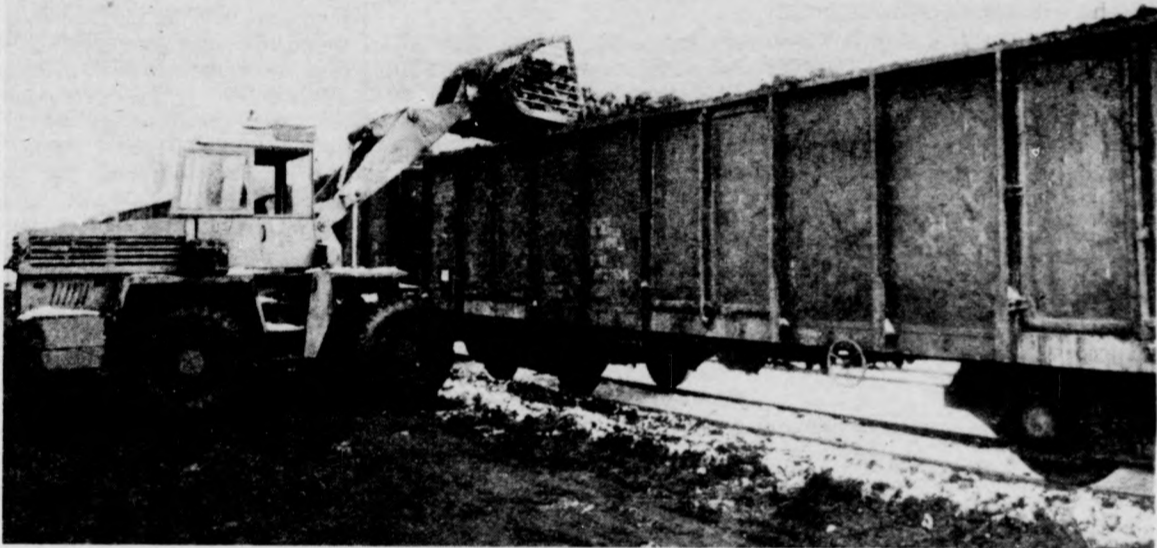
vezetőként. Az átlagkereset azonban közel 3000 forinttal haladta meg a Zsigulik volánjai mögött ülőket, ez azonban nem bizonyult eléggé csábítóknak.

— „A kollektív szerződés szerint a vállalat feladatainak teljesítése érdekében három hónapra lehet átvézenyelni a dolgozókat — mondja Jankovics Béla, a munkaügyi osztály vezetője. Mi csak egy hónapra irányítottuk az autóbustok volánjai mögé a taxisokat. Az előbb említett létszámhiány mellett fontos, hogy az igények is növekedtek, 4,4 százalékkal több kilométert tettek meg a helyi járatú autóbustok, így tulajdonképpen nem is tizenegy, hanem ennél több ember hiányzott.”

Akit átvézenyeltek, természetesen a vállalatól az 5700 forint körüli átlagbért kapta. Ebben azonban nincs borraavaló, és a taxizással szemben több hátránya van. Ilyen például a munkaszervezés. A párban dolgozó taxisok társukkal állapodnak meg, hogy ki, mikor dolgozik, s az éjszakai, illetve a reggeli szolgálaton kívül kötetlen a munkaidéjük. Ezzel szemben az autóbustvezetés sokkal feszebb munkatempót, nagyobb felelősséget kíván.

— „A jelenlegi tendenciák folytatódására számíthatunk — mondja a munkaügyi osztály vezetője. — Kevés az új jelentkező, s az autóbust vezetésében gyakorlott tehergépkocsivezetők átirányítása már nem megoldás. Hiszen minden év elején, amikor a fuvarozásban csökken a kereslet, átmegy autóbustvezetőnek a teherforgalomtól 30-40 ember. Nyáron azonban ott is csúcsidőszak van, így továbbra is számítani lehet — úgy mint eddig — havonta 4-5 taxis átvézenyelésére. Végző soron egy hónapot ki lehet bírni, ha a vállalat, s főleg, ha az utazókörzés érdekei ezt kívánják.”

H. I.

Meghatározó a gyárak feldolgozási üteme

45 ezer tonna cukorrépa vár még vasúti szállításra

A vasút teljesítőképességét a MÁV Debreceni Igazgatóságához tartozó vonalain mindig próbára tette a répa. Kaba cukorgyára és az a tény, hogy a debreceni igazgatóság többet vállalt magára a répahegyekből, mint tavaly, ebben az évben meghozta a várt sikert. 1981-ben 870—900 ezer tonna cukorrépa indult (és vár még szállításra) Kaba, Szerencs, Szolnok, Hatvan cukorgyáraiba. E mennyiség harminc százalékkal több, mint az előző évben volt. A gyárak feldolgozási üteme diktált, és a rakterületekhez annyi kocsit „állított ki” az igazgatóság, amennyit éppen kellett. Az úgynevezett „forda” szerelvények (tehát a répahegyekhez üresen érkező kocsik) a szállítást meggyorsították. Meggyorsította azt a szervezés összhangja is. Jelenleg Hajdú-Biharban (1) 45 ezer tonna az elszállítatlan cukorrépa mennyiség, s ez már valóban oly kevés, hogy az üzemviteli osztályvezető helyettes bizvást jelenthette ki: „december 28-án eltűnik a rakterületekről az ősz legfontosabb termése. Tegyük hozzá: három-négy éve, ha január 15-re végeztek, nem volt rossz éve a vasútnak.

jellemezte a két ország washingtoni szái mögött, kibukkant anttel Wa- nemzetközi intha egyér- pvető dolgot nerte volna llenakciókra hogy a stra- felmondása gjai együtt-

nem tartal- nanővezetés ző a másik ezúttal — a a Biztonsági ló döntését. okozhatott e, valamint e, Aviv „elő- l azonban tte: 1981 vé- tai-politikai

Retrend

majd. Az öt- ttel kapcsola- nyeges menet- ra 1982. már- l sor. litásban meg- igyelmet for- on, a Velen- akanyar vas- nek tovább- menetrend to- títésével igye- díteni az uta- st. végi ünnepek elmúlt évek- nentesítő vo- rgalomba a utasforgalom nyolítására. A nepek idején 17 mentesítő z utasokat a rgalmú vona-

Bank

Eladási	Eladási
33	6510,03
43	3933,36
28	90,37
50	469,97
59	601,19
42	1391,81
50	156,66
46	2908,37
46	12238,69
78	599,38
42	1522,94
50	28,53
22	217,44
52	52,57
42	35,46
06	1852,91
16	621,78
00	2602,60
97	3446,41

Yamok

Eladási	Eladási
11	6698,64
55	4047,31
57	92,99
42	483,59
22	811,50
57	618,61
43	56,73
71	1432,13
31	161,20
90	80,70
30	2992,62
67	12593,25
82	616,74
78	1567,06
65	29,36
70	223,74
94	54,10
96	36,48
93	1906,59
83	639,79
65	27,23
88	3546,26

Másfél millió csirke — háztájiból

— Négy hónapja indult a vállalat háztáji programja. Hol tart ez, és mi a lényege?

— Ott tart, hogy szerződés van másfél millió csirkére (1,5 kilogrammos átlagsúlyban). A vállalat a tsz-ekkel és az AFESZ-ekkel van szerződéses kapcsolatban, a kis-termelők pedig ez utóbbiakkal. A tsz-ek látják el a kis-termelőket napos baromfi-val, takarmánnyal, alommal, állat-egészségügyi szolgáltatással, szaktanácsadással és cserében kilogrammonként két

forint hatvan fillért kapnak. A mi feladatunk, hogy a csirkét rotáció szerint felvásároljuk, s hogy a megkötött szerződések alapján négyzetméterenként 300 forint támogatást adjunk a háztájinak. Annak a kistermelőnek, aki hat éven át folyamatosan termel, s az előállított csirkét mind a mi vállalatunknak adja le, nem kell visszafizetnie a támogatást. Itt szeretném megemlíteni, hogy az OTP Hajdú-Bihar megyei Igazgatósága a konstrukciót hitellel támogatja.

Nyersanyagot is exportálnak

— Számítottunk a váltózásra — kezdte választát dr. Nagy Gábor —, ezért évek óta készültünk rá. Igyekeztünk az üzemet nyugati színvonalú higiénéje felemelni. Igyekszünk továbbá egységbe hozni a felvásárlást, a feldolgozást és a kereskedelmet. Először az idén 2500 tonna nyersanyagexportunk is volt. Ez azonban csak a kezdet kezdete, jövőre 15 ezer tonnát tervezünk.

— Hogyan fogtak hozzá?

— Összehívtuk a partnereket, és azt mondtuk: garantáljuk a konzervipari árat, de ha exportra szállítanak, osztozunk a többlet nyereségen.

Fele-fele arányban. A termelő így biztonságosan tud termelni, amellet biztos jövedelemhez jut.

— S a válasz?

— Két hét alatt megkötöttük az összes feldolgozóhoz és nyersanyagexporthoz szükséges zöldés- és gyümölcs-termeltetési szerződést. Jó jel.

— Mi van a másik oldalon?

— Mindaddig öt külkereskedelmi vállalatot keresztül bonyolítottuk le az exportot, a tröszt közbeiktatásával. Termékeinkkel tulajdonképpen ezek a szervezetek gazdálkodtak, nagy beleszóla-

Ismét szólunk

Elszakítva a várostól című írásunk lapunk szeptember 15-i számában jelent meg. Ebben a cikkben a debreceni Dombos- és Tornostanya lakói elpanaszolták: az elmúlt években sokan költöztek ide, de az utak olyan állapotban vannak, hogy rossz időben elvannak szakítva a várostól az emberek.

Előkerült a rejtett hiba

A szó szoros értelmében rejtett hibára „derítették fényt” véletlenül a debreceni Kartács utca 4. számú lakásukban Beretvás Imréné. Pakolatás közben egy játék esett a falhoz, s abban a pillanatban villanás fénye látszott a szobában, majd sötétségbe borult minden. Rövidesen kiderült, hogy a falba egy konnektordobozt építettek, de elfelejtették lefedni, s erre került a tapéta.

Az incidens végződhett volna rosszabbul is a hanyag, felelőtlen munka következtében. A hibát már kijavították, de az eset tanulságos lehet. Sajnos, a tapéta mindent

eltakar a figyelő szemek elől, s az új, nemrég átadott épületben egyetlen ilyen súlyos következménnyel járó hanyagság fordult elő.

Lesz faültetés?

Kuji Jánosné, Debrecen, Mátyás király utca 18. szám alatt lakó olvasónk az alábbiakat írta:

„Néhány éve korszerűsítették utcánkat, s a meglévő fákat kivágták. A következő évben csemetéket ültettek, de ezek közül sokat garázda emberek kitorodáltak. Tavaly, valószínűleg a kertészet emberei gödröket ástak, hogy pótolják a tönkrement csemetéket, de a fát nem ültették bele. A gödrök betemetődtek, ezért az idén újra kiásták azokat, s mindegyikbe egy karót tettek. Azóta minden úgy van, ahogyan hagyták, bár néhány már ezek közül a karók közül is hiányzik. Ezek után szeretném tudni: ültetnek-e fákat az utcánkba?”

MÉG NEM KÉSŐ

Eszenyi László telefonbejelentése alapján készítette fotóriporterünk az alábbi felvételt Debrecenben, a Dobozi-lakótelepen. A Tanács utcai gyógyszerár mögött építési törmelékét hagyták. A kupac most még nem nagy, de nem is szeretnénk, ha tovább nőne, esetleg háztartási szeméttel. A szeméthalmaz gyarapodását most még meg lehetne akadályozni. (Fotó: Nagy Gábor)

feladó: **LEVELEZŐLAP**
A POSTAI IRÁNYÍTÓSZÁMOT szíveskedjék feltüntetni!
HAJDU-BIHARI NAPLO
postája
4024 III

Az oldalt összcállította: BALOGH JÚLIA

VÁLASZ

a Jó helyen van? című cikkre

A HAJDU-BIHARI NAPLO november 10-i számában megjelent „Jó helyen van?” című cikkben egyik olvasónk észrevételét közöltük, amelyben azt írta, hogy szerinte a debreceni Vámospéteri uton két autóbussz-megállóhely — a Veress Péter utca és a Solyom utca toroklatánál — balesetveszélyes a kanyarodni szándékozó járművek számára.

(A cikkre Kmetty Gyula, a Volán 6. számú Vállalat igazgatója korábban válaszolt — amit december 8-i számunkban közöltünk — hivatkozva az illetékes utügyi hatóság az autóbussz-megállók telepítése ügyében hozott határozatának jogszzerű és megalapozott volta.) Ezúttal Csongrádi Péter, a KPM Debreceni Közüti Igazgatóság vezetőjének választát közöljük a cikkben felvetett észrevétellel kapcsolatban.

„A levélíró által sérelmezett helyen levő autóbussz-megállóhelyek a közúti forgalom biztonságát az átlagosnál jobban nem zavarják. Az természetes, hogy minden tömegközlekedési eszköz megálloja bizonyos potenciális balesetveszélyt jelent. Fokozottan igaz ez a megállapítás a forgalmi sávban elhelyezett megállóhelyekre.

Amint az széles körben tapasztalható: megkezdődött megyénkben is az autóbussz-megállók ügynevezett öblében — forgalmi sávon kívüli helyen — való elhelyezése. Az természetes, hogy nem lehet minden ilyen megállóhelyet elhelyezni. Ez csak fokozatosan történhet. Elsősorban a pénzügyi lehetőségek miatt. A debreceni Vámospéteri úton levő autóbussz-megállók öblében való elhelyezésére előreláthatólag csak a VII. ötéves tervben kerülhet sor.

Az autóbussz-megállóhelyeit — a 2/1976. (II. 29.) KPM számú rendelet előírásai szerint — az úttorkolat-tal szemben is el lehet helyezni. Az ilyen megállóhelyeken az autóbusszok a belom kanyarodó járművek mozgását nem akadályozzák.

Természetesen a közlekedésben részt vevő járműveknek a KRESZ szabályainak szigorú betartásával kell közlekedniük. Tehát a balra indexelő — irányt jelző, — álló autóbussz kikerülő járművet éppen úgy nem lehet megelőzni, mint az ugyancsak balra indexelő, balra bekanyarodó járművet. Azaz nem lehet „elhúzni” mellettük.

Fentiekből következők: ha a levélíró ilyen esemény(ek) tanúja volt, akkor az nem az autóbussz-megállóhelyek „nem a legszerencsésebb elhelyezését” jelenti, hanem szabálytalanul közlekedő járművezető(k)ról van szó!

Megjegyezni kívánom, hogy az autóbussz-megállóhelyek kijelölését — valamennyi körülmény mérlegelése alapján — a rendőrség, a helyi tanácsok, a Volán és igazgatóságunk fogalomszervezési szakemberei közösen végzik.”

Telefonon megkérdeztük

Lesz-e korszerűsítés Tépén?

Október végén kérésrel fordult a derecskei tanács műszaki csoportjához Nagy János tépei lakos a Bajcsy-Zsilinszky utca lakói nevében. Azt kérte, hogy a tanács anyagi eszközeivel járuljon hozzá utcájukban a villanyvezeték rekonstrukciójához, mivel hét családnak gondot okoz az áramszolgáltatás, ha nagyobb energiát felhasználó berendezést akarnak lakásukban üzemeltetni. A kérelem ügye a tanács részéről november 12-én úgy zárult, hogy fedezett hiányában nem tudják az idén a vezeték építését, a hálózat rekonstrukcióját megrendelni a TITÁSZ-tól, de a levélírók kérését továbbították a TITÁSZ berettyóújfalui üzemigazgatóságához.

A válasz csakhamar innen is megérkezett, s eszerint a szakemberek előtt ismert a terület adnak az energiavételezés feltételéről, és az abban vállalhálózatának problémája. Az üzemigazgatóság rekonstrukciós és fenntartási kereteit fontossági sorrendben használja a hálózatok felújítására. Sajnos ezek alapota gyorsabban romlik, mint amennyi felújítási pénzeszközökkel rendelkezik. Ezért 1982-ben itt nem kerülhet sor saját keretükből a rekonstrukcióra.

Bár ezek után a válaszok után túl sok remény nem volt arra, hogy biztató módon elintézzük a levélíró szerkesztőségünkhez is eljuttatott panaszát, mégis úgy gondoltuk, hasznos lesz, ha telefonon beszélünk a TITÁSZ berettyóújfalui üzemigazgatóságának vezetőjével, Pogány Jánossal.

— A tépei levélírók kérését

még a következő évben sem tudjuk teljesíteni, mivel nincs anyagi lehetőségünk a vezeték cseréjére. Az egyfázisú hálózatot korszerűsíteni kellene, bár jelenlegi tudomásunk szerint itt nincs súlyos probléma a feszültséggel. Sajnos, van ennél rosszabb helyzetben levő község is.

— Az elmúlt években olyan nagy energiafogyasztó berendezések kerültek az otthonokba, hogy lassan egy-egy mostani lakás fűtése több energiát igényel, mint húszhuszonöt évvel ezelőtől egy kisebb község igénye volt. Ezért tudjuk javasolni és kérni, hogy akik villanykályhát vagy más, sok energiát felmeresztő berendezést akarnak vásárolni, előbb keressék meg a TITÁSZ-kirendeltségeket, ahol a pontos energiaigény ismeretében közmunkálatokat adnak az energiavételezés feltételéről, és az abban vállalhálózatának problémája. Az üzemigazgatóság rekonstrukciós és fenntartási kereteit fontossági sorrendben használja a hálózatok felújítására. Sajnos ezek alapota gyorsabban romlik, mint amennyi felújítási pénzeszközökkel rendelkezik. Ezért 1982-ben itt nem kerülhet sor saját keretükből a rekonstrukcióra.

— Mit tartalmaz a közmunkálatok? — Természetesen a nyilatkozatot kérő nevet, azt, hogy hol tud a hálózatra berendezést csatlakoztatni, a többlet energiaszolgáltatás egyéb feltételeit, például, hogy a vezeték háromfázisúra kelle cserélni — és a beruházás várható költségét is, ha a fogyasztónak kell azt viselnie.

Levélírónk és a többi Bajcsy-Zsilinszky utcai lakosnak még várnia kell a korszerűbb vezetékre. Bízunk azért abban, hogy jövőre a tanács pénzéből ez a lakossági kérés megvalósítható lesz.

Érkezett 1981-ben

NEM VAGYUNK TÉVEDHETETLENEK, DE...

Lassan lezárjuk az évet mi is, nemcsak a gazdálkodó szervezetek, hanem a magánjellegű ügy.

Az idei közel ezer levél jelentős része közérdekű témában íródott. Elsősorban negatív jelenségekről szólt, de örömmel tapasztaltuk, milyen szépen gyarapodott a köszönő levelek száma az elmúlt évihez képest. Köszönő sorokat váltott ki a gondos ápolás, a körültekintő, udvarias kiszolgálás, s minden olyan magatartásforma, ami az emberiségre utal, ami ismeretlen emberekre is közel tud egymáshoz vinni, kapcsolni.

Hogy mi váltotta ki a legtöbb panaszt az idén, arról hosszasan írhatnánk. Néhányat említünk a legfontosabbakból. Még mindig sokan kifogásolták a kereskedelemben és a vendéglátás területén dolgozók magatartását. Konkrétabban, csak többszöri kérésre, vagy még arra sem kerül elő a vásárlók könyve, meggyanúsítják a vevőt az üzletben, és ezt oly módon hozzák a tudomására, hogy ez már súrolja a becsületesség határát. Vagy nem azt az árut adják, amit a vevő kér, az olcsóbb árut a drágább árán számolják el. Előfordul, a számla összege nem egyezik a fogyasztással, de sohasem a vendéglátó-ipari egység kárára, és így tolekezdési problémák nem váltották ki oly nagy levéláradatot, mint a korábbi esztendőnkben.

Mint azt már többször írtam, az olvasói leveleknek csak egy részét közöljük lapunkban, terjedelmi okok miatt, no meg azért, mert egyéni témákat nem „viszünk a nyilvánosság elé. Viszont minden panaszt kivizsgáltatunk, még a névtelenekeket is. Hogy mikor és kihez fordulunk, ezt döntően jogszabályok határozzák meg, s természetesen az újságírói mérlegelés. Örömmel írjuk le, hogy azok a vállalatok, tanácsok, felügyelőségek, bizottságok és különböző intézmények, melyek túlnyomórészt kivizsgálásra ügyeket kapnak, nagyon lelkiismeretesen betartják a határidőket. Igyekeznek minél hamarabb válaszolni, mégpedig meggondoltan, minden körülményt felderítve.

A levélíróktól érkezett javaslatokat, észrevételeket, kifogásokat a címzetteknek levélben vagy nyilvánosan eljuttatva azt tapasztaljuk, hogy sokan a kifogásokat segítő szándékkal fogják fel, s ez így van rendjén. Nemesgyiszter olvastuk a levelek záró sorában: segítő szándékú észrevételét ezúton köszönjük. Ugyanakkor van olyan vállalat, intézmény, ahonnan a válaszoló szinte személyes sértésnek veszik azt, ha az olvasó hozzájárul és nem hozzájuk fordul. A kifogásokat meg tudni valóban nem kellemes dolog, de véleményünk szerint a hibáink beismerése helyett a köntörfalazás, a kimagyarázkodás, a sértődés többet árt, mint az őszinte szó.

Arról nem is beszélve, nincs semmiféle akadály annak, hogy valaki észrevételét valamely tömegkommunikációs eszköz segítségével tegye meg!

Sok mindenről lehetne még ebben az összefoglalóban beszélni. Többek között arról, hogy különös érdeklődéssel és megbecsüléssel fogadjuk, ha olvasónk írásukkal kapcsolatos véleményüket elmondják. Az, ami ezekből a levelekből a közvéleményre is tartozik, lapunkban nyilvánosságra kerül.

Írhatnánk ismételnem, s ki tudja már hanyadszor a névtelen levelekről is, hiszen az idén volt belőlük részünk jócskán. Most részletesen ezekkel nem foglalkozunk, csupán annyit engedjenek meg, sajnáljuk, hogy megszaporodott azoknak a névtelen leveleknek a száma, melyek írói nyugodtan vállalhatnák — legalábbis pontban — a nevüket és a pontos címüket. A szerkesztőségünkbe érkező levelek 15%-a névtelen. Ezt a számot soknak tartjuk, s nagyon szeretnénk, ha ez a kétjegyű százalék legalább egyjegyűre zsugorodna! Befejezőképpen ugyan mi mást kívánhatnék a következő évre, mint azt, amit az elmúlt évi összegző utolsó sorokban tettem, s a bevezetőben említettem, kiégésztve azaz, hogy több türelmet, megértést, segítőkészséget kívánok mindannyiunknak az 1982. esztendőre.

Balogh Júlia

Értelm

A minap a Marx Közgazdaságtudományi Intézet egyik lelkész közgazdász előadásán zott el: az általános iskolában tanító pedagógus többsége nem értelmiségiek, nem képesek a tudományok területén a problémákkal a publikációkra. Filep feltette egyik cikkében: „de egyáltalán tő-e az innováció pánsain népes táborát Nagy Ibolya pedig a iskolarendszer gondj pedagógusokra nehé lyos terhekről ír.

A pedagógus mai sokkal bonyolultabb hogy igennel vagy lehessen válaszolni kérdésre, hogy érte a tanár és a tanító. szeretnék rámutatni tanári munkában olyan tényező van, a heziti az eredményes nevelő munkát.

Köztudott, hogy a nos értelemben vett időigényes tényező. De van-e a pedagógus szabad ideje? És mennyi? Nehezíti a adandó választ az is pedagógustársadalom kívül heterogén és A tanítóképző főisk

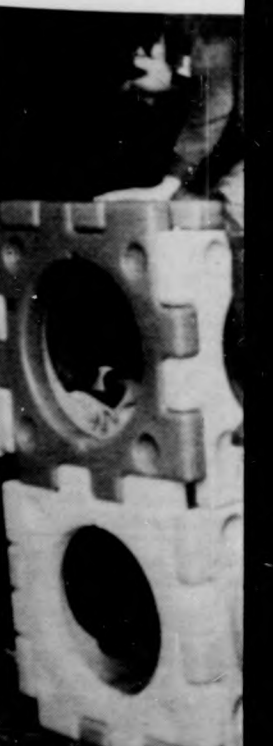
CSILLA SZORÓ '81

A központi ünnep replője: a karácsony

Ki pénztárcát, ki a maradék bórókból

Hol lehet meg be

Értelmiségi-e (még) a pedagógus?

A minap a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen az egyik életszínvonalpolitikai foglalkozó neves közgazdász előadásán hangzott el: az általános és középiskolában tanító pedagógusok döntő többsége nem tekinthető értelmiséginek, ugyanis nem képesek a tudomány különböző területén felmerülő problémákkal kapcsolatos publikációkra. Filep Tibor is feltette egyik cikkében a kérdést: „de egyáltalán elvárható-e az innováció pedagógusaink népes taborától?” Cs. Nagy Ibolya pedig a magyar iskolarendszer gondjairól és a pedagógusokra nehezedő súlyos terhekről ír.

A pedagógus mai helyzete sokkal bonyolultabb annál, hogy igennel vagy nemmel lehessen válaszolni arra a kérdésre, hogy értelmiségi-e a tanár és a tanító. En arra szeretnék rámutatni, hogy a tanári munkában számos olyan tényező van, amely nehezebb az eredményes oktató-nevelő munkát.

Köztudott, hogy az általános értelemben vett innováció időigényes tevékenység. De van-e a pedagógusnak szabad ideje? Es ha van, mennyi? Nehezíti a kérdésre adandó választ az is, hogy a pedagógustársadalom rendkívül heterogén összetételű. A tanítóképző főiskolákra fel-

nem vett, de tanításra alkalmas pedagógustól kezdve az egyetemet végzett, nagyon jó képességű tanárokig sokféle ember található a pályán. Önkéntlenül is adódik a jogos kérdés, van-e a magyar értelmiségnek még egy olyan rétege, amely ennire bonyolult képletet mutat?

Leértékelődött volna a pedagóguspálya? Attól függ, kihez, illetve mihez viszonyítjuk a jelenlegi helyzetet. Ha az 1945 előtti állapotot vesszük alapul, ahhoz képest nem értékelődött le! Más kérdés, hogy már akkor is devalválódott a tanári munka. Ferge Zsuzsa írja egyik tanulmányában, „a tanár — havi átlagos 372 pengős fizetéssel a diplomás szakmák rangsorában szinte legalul volt, a tanítói fizetés átlaga ugyanekkor 228 pengő — az az messze elmaradt a tanároké mögött. És még nem beszéltünk az időszakonként roppant nyomasztó létbizonytalanságról, teljes munkanélkülségről”. Ha azonban a pedagógusokat a többi értelmiséghez viszonyítjuk, nyilvánvaló a leértékelődés.

Visszatérve az iskolai munkakörülményekre, a legnagyobb gondot a tanterem és

olykor a beralap hiánya okozza. Mennyivel könnyebb lenne húsz-huszonötös osztályokban dolgozni, mennyivel hatékonyabb lenne a mostaninál az oktató-nevelő munka. Ferge Zsuzsa írja említett tanulmányában: „Az iskolai feladatokat harmincas osztályokban már szinte képtelenség megoldani. (Jelenleg az osztályok létszáma harmincöt-negyven körül mozog a középiskolákban. Az alsó fokú oktatásban pedig még ennél is rosszabb a helyzet.)”

Az iskola fontosságáról sokat olvastunk napjainkban. Ugyanakkor a hivatalosan elhangzó állásfoglalásokkal szemben nem javul a pedagógusok helyzete. Minden tanár, tanító érzi ezt. Csökken önállósága, nem csökkennek terheik. Mindezek együttes eredményezik, hogy rossz ma az iskolákban tanító pedagógusok közérzete. S így nem csodálkozhatunk azon, hogy a főiskolákról, egyetemokről kikerülők lassanként lemondanak esetleges ambícióikról, elszűriknek, és nem hiszem, hogy képesek az annyira szükségesnek tartott innovációra.

Licska József

A Napló iskolai témákkal foglalkozó cikkeihez számos névtelen hozzászólás is érkezett, ezek közlésére azonban nem vállalkozunk.

„EZ LETT A VESZTÜNK”

Jobba Gabi a Csokonai kávéházban

Ha már az első randevút, amelyen Pecs Ildikó várt bizalommal, elszalasztottam, legalább a mostani, a második sikerüljön — gondoltam, és idejében beültem a megszélesített helyre. Szerencsém volt: a Várszínház társulatának csinos tagjával, Jobba Gabival töltöttem egy estét a még újnak mondható debreceni szórakozóhely, a Csokonai kávéház hangulatos elcsőtített helyiségében.

Ez lett a veszünk... Mielőtt bárki félreértene: ez volt a címe a művész irodalmi estjének, mint ahogy a *Bizalom* az előző pódiumműsornak, a Pécsi Ildikónak. Az ötlet az Alföldi Vendéglátó Vállalat és a TIT megyei szervezetének számlájára irandó, a példa pedig fővárosi, ahol a Korona cukrászdához hasonlóan egyre több szórakozóhelyen kapható már szellemi csemege is a gasztronómiai mellé. Debrecenben november óta működik ilyen jelleggel a város felvilágosodás kori poétájáról elnevezett kávéház. Hogy régi hiányt pótolva, arról meggyőzően vall a múlt heti pódiumest látogatottsága is: a hatvan forintos jegyek az utolsó darabig elkelték, és a nem túl nagy helyiség tizenöt asztalkájánál több mint hatvan érdeklődő várta a pódium vendégét.

A pódium: a bárput dobogója, amelyen díszlet gyanánt mindössze egy Thonet-fogas és egy asztalka áll, a kis asztalon régimódi gyertyatartó, mellette nyitott könyv. A vendég: fiatal színész, aki még gyermekfejjel sem érte meg azt a kort, amelyről most a sűteményekkel megrakott hűtővitrin, a karácsonyi habcsók borította pult és a márkás italokat tartó falpolcok szomszédságában vallani készül. Jobba Gabi azonban épp annyira sokarcú, mint a negyvenes évek: hol energikus és agresszív, hol értelmes és gyöngéd. Annyit még mondjunk el róla, hogy 1969-ben diplomázott a Színművészeti Főiskolán, utána a Tháliában volt gyakornok. Játzott Kecskeméten és a Mikroszkóp Színpadon is, mielőtt a Várszínházhoz szerződött. Önálló estjét két éve mutatta be először, s azóta — havonta egy-két fellépést vállalva — szerte az országban. A nyáron a televízió képernyőjén láthatuk.

Most azonban itt áll előttünk, hűsítővel, kávéval és gesztenyepürével megrakott asztalaink előtt. S hiába vagyunk presszóban, ez a körülmény, ahogy felragyog a spotlámpa fényköre, és benne egymást követik az egyezményes színház jelenetei, teljesen melleskévé válik. A kávé kihűl, a jégkrém megolvad, a cigaretta csomig hamvad — nincs időnk, nincs szívünk ezzel törődni most. Nincs, mert máris Fellini szavait halljuk vissza a buta Augustokról és a fehér bohócokról, aztán Cseh Tamás és Bereményi Géza szerzeményét, a *Tábori levelezőlap Karády Katalinnak* címűt. Micsoda világba csöppentünk? Nincs időnk elgondolkodni rajta, mert Török Géza máris a negyvenes évek andalító zenéjét csalja elő a fehér túllüggőnnyel letakart pianinóból, Jobba Gabi pedig énekel. Karády-dalokat, Karády-stílusban. *Gyűlölöm a vadvirágos rétet*... Valaki ujjával halkán kopogja a taktust, aztán hirtelen abbahagyja — mert gépfegyver-ro-

gást kellene most már kopognia a kor tiltó dokumentumai hallatán.

Ismét más színen, tompább fényben úszik a pódium. *Hunyó be a szemed és gondoldj rám*... Gyöngé bódulat. Radnóti Csüörtőke ébreszt a rettenet riadalmával. Majd ismét Karády, a *Hamvadó cigarettavég*, aztán megint egy felrázó vallomás a Bori noteszből. Az asztalnál kivonat az ilyen és ilyen számú, a halálfélelmet szentesítő hadiparancsból, a mikrofon előtt a *Jó éjt, Budapest!* andalítása. *Bolond, ki földre rogyván fölkel és újra lépked* — üzeni a vers. *Hiába menekülsz, hiába futsz* — zsong fülünkbe a dal. Érhét-e el kiszámítottabb hatást a kuplédalra és antifasiszta lírára épülő kontrasztos szerkesztés, mint ebben a műsorban? Amelyben Rejtő Jenő *Csontribigád*-jának a bárputon ülve elmondott részlete éppúgy önvizsgálatra készlet, mint Szilágyi Domokos Selmezy György által megzenésített verse, a *Széggyen a szó*. Milyen is hát az a kor, amely egyre erősebb nosztalgia tárgyja újabban? Karády lemezéből háromszáz ezer darabot adtak el — Radnóti kötetéből hányat?

Jobba Gabi saját szerkesztésű műsora teletalálta. A szomorú tevédek korát a maga valóságában idézi meg: egyszer az önfeléd nevetés vonásait, másszor a verszomj grimaszát hagyva arcán. Amikor világháborús bakaköpenyét magára ölti és kísértél a pódiumról, senki sem kap itala, sűteménye után.

Januárban Haumann Péter és Galambos Erzsébet, februárban Bessenyei és Zenthe Ferenc lesz az irodalmi presszó vendége. Ha ott leszek, nem is fogok kávét kérni.

Csak egy széklet a Csokonai kávéház sarkában. Juhani Nagy János

PRIM ZOLTÁN: SPORTFIGURÁK (Rézdomborítás)

A Gondolat Könyvkiadó újdonságai

(*Színházi kalauz.*) Két kötetben, 1450 oldalal, tíz évvel a harmadik kiadás után jelent meg a Színházi kalauz negyedik, bővített és átdolgozott kiadása. A nélkülözhetetlen kézikönyv három műfaji egységet: drámatörténet, drámaalkauz és színház történetet egyesít. Az eseményeket időrendben követi korszakok, nyelvek és szerzők szerint. Minden korszak részletes ismertetését átfogó bevezető előzi meg, így az olvasó az egyes szerzők és műveken túl összegező tanulmányokban ismerkedhet meg a tárgyalt időszak legfontosabb jellemzőivel. A könyv a színház barátainak készült, gyakorlati szempontok által vezetve: azokról a jelenségekről szól, amelyek valamiképpen a magyar színházi kultúrához is kapcsolhatók. Az első kötet a XIX. századig kíséri végig a dráma és a színház fejlődését, míg a második kötet teljes egészében a XX. századdal foglalkozik. Külön erőnye a kalauznak, hogy olyan szerzők és művek is helyet kaptak benne, amelyekről nálunk keveset tudni, illetve amelyekről még nem jelent meg magyar nyelvű fordítás. A könyvet Vajda György Mihály és Szántó Judit szerkesztette, a szerzők között volt Benedek András, Benedek Marcell, Hegedűs Géza, Hubay Miklós, Székely György, Vinkó József.

(*Kósz a rendben.*) T. S. Eliotról nálunk kevésbé ismert, hogy nemcsak a század egyik legnagyobb költője, hanem a modern angol esszé egyik úttörője is volt. Most alkalom kínálkozik, hogy erről az olgáláról is

megismerhessük. Egri Péter válogatásában és bevezetőjével a *Gondolat* Kiadó Kósz a rendben címmel jelentette meg legjobb írásait. Eliot esszéiben érthetően elsősorban az angol irodalomhoz kötődik — áttekintve a szigetország irodalmának századait —, de olvashatjuk vallomásait a *Dantéhoz*, *Poe*-hoz, *Baudelaire*-hez, *Goethe*-hez fűződő viszonyáról is. Vitatkozó kedvű tanulmányíró volt, aki saját vélekedését sem tekintette mindig szentírásnak. Esszéiből egy érzékeny, nagy műveltségű művész portréja bontakozik ki.

(*Esmeáramlatok Latin-Amerikában.*) Századunk utolsó harmadában egyre erőteljesebben fordult a figyelem a latin-amerikai kontinens felé. Magyarországon főként a politikai események és az irodalom közvetítésével szerezhetünk ismereteket az állandóan változó földrészről. Most egy olyan válogatás látott napvilágot, amely a latin-amerikai esmeáramlatok különböző irányzataiba avatja be az olvasókat. Marxisták, polgári demokraták, szélsőbalosok, keresztények, sőt fasiszták írásai és kinyilatkoztatásai kaptak helyet a *Kerekes György* szerkesztette kötetben. *Lous Corvalan*, *Che Guevara* tanulmánya mellett olvashatjuk *Pinochet* elnök üzenetét. A tartalmas dolgozatok foglalkoznak az ideológiai harc, az integráció, a forradalom—reform—konzervativizmus, a szocializmus—fasizmus, a nacionalizmus kérdéseivel is.

CSILLAGSZORÓ '81

A központi ünnepség főszereplője: a karácsonyfa

Kedves hagyomány az a rendezvénysorozat, amelyet a debreceni gyerekek, kisdobosok, úttörők számára rendez a tél elején és az iskolai szünet idejére a városi úttörőnökség. A több hetes rendezvénysorozat szervezésében ebben az évben a megyei művelődési központ, a Lówy Sándor Úttörőház, valamint az Újkerti Általános Művelődési Központ úttörőháza is részt vesz.

A több ezer gyerek szórakoztatását, hasznos időtöltését szolgáló színes, vidám programok között verses, zenés gyermekműsorok, mesefilmvetések, játék- és ajándékkészítés, karácsonyi népszokásokkal való ismerkedés, Téli-pó-köszöntő és fenyőárvató, bohócvetély, és sok más érdekesség szerepel. A karácsonyi szünet végéig tartó nonstop gyermekfoglalkozásokat többnyire a Kőlcsey Művelődési Központban rendezik, de várják a gyerekeket az Újkerti Művelődési Központ szüneti mozijába és a városi úttörőháza is, nem utolsósorban pedig a Barátság parkban rendezendő szánkóversenyre.

A Csillagszóró '81 gyermekhetek központi rendezvényén, a Kőlcsey Művelődési Központ előcsarnokában szombaton megtartott fenyőárvató ünnepségen több száz gyerek tartott a műsornak, örült a játékoknak, s a fenyődeletant követő mesefoglalkozásoknak, játékkészítésnek. I. é.

Ki pénztárcát, ki szatyrot készít a maradék bőrökből!

Hol lehet még bemászni?

(Fotó: Iklódy János)

Önök,
 tésre kerülő
 szervezeink
 LEGI
 LGOZNAK,
 alatti
 delután és
 tartással
 önként.

gyelmét,
 alatt
 esztett
 n ügyeletet

nk:
 ÉR
 SI HÜTÖ-,
 KÖZPONTI
 BREZEN
 CKOS
 LÉKEK
 javítását.
 PEPEKET
 AN A

INGRID BERGMAN

Eletem

6 Az első randevú

Olyan boldog voltam, hogy bevallottam, nem tudtam, miért volt olyan elutasító velem szemben a vizsgabizottság, mikor a színpadon álltam. Csak évekkel később, mikor Itáliában találkoztam Alf Sjöberggel, aki akkoriban a vizsgabizottság tagja volt, tudtam meg magartatásuk igazi okát.

„Abban a pillanatban, mikor a színpadra ugrottál, és vonzónan ránk neveltél, egymáshoz fordultunk, és azt mondtuk: — Megcsinálta, ahogyan ott áll, ahogyan a színpadon viselkedik. Ezt a pimaszságot. — Úgy ugrottál a színpadra, mint egy tigris. Egyáltalán nem volt lámpalázad. Legalábbis úgy látszott. Tovább már nem volt rá szükség, hogy rád figyeljünk, és utána még nagyon sokan várakoztak. Ezért szakítottunk felé. Ez a fellépés felejthetetlen volt, és talán azóta sem csináltad ilyen meggyőzően.”

A színház csodálatos volt. Napról napra szabadabb és könnyebb lettem, mert végre azt tehettem, amiről mindig álmodoztam. Minden olyan egyszerűnek tűnt. Megszabadultam féltékenységtől és bátortalanságtól. És azonnal megértettem, miért történt így. Úgy éreztem, hogy csak a színház világhoz tartozom. Akceptáltak! Emlékszem, amint a Királyi Dramai Színház kis színpadja bejárata előtt álltam, egyszerűen csak ott álltam, és boldog voltam, hogy odatartozom. Ez volt a hazám, az otthonom. És erre nagyon büszke voltam.

Röviddel a tizennyolcadik születésnapom után volt az első randevúm. Az unokatestvéreim meghívtak egy vacsorára negyediknek. Egy jöképű fogorvos, név szerint Petter Lindström jönne velünk. Már nagyon öreg, ugyanis elmúlt már huszonöt éves, de nagyon kedves, és saját kocsija van! Eleinte vonakodtam, egyik kimentést a másik után találtam ki, azt mondtam, hogy nincs mit felvennem... Pont a Grand Hotelben... ott még soha nem voltam... Egy lokálban, ahol este isznak és táncolnak... nem, nem, nem! Vonakodtam. Ugyanakkor kíváncsi is voltam. Így végül is nem kellett nagy rábeszélőkészség, míg kegyesen beleegyeztem.

Petter mellém ült. Az első, amit mondtott, ez volt: „Tetszik a haja.” Egy idő múlva hozzáfűzte: „Es a hangját is szeretem.”

Nem rossz, gondoltam. Tetszik a hajam, tetszik a hangom, és már sokkal jobban éreztem magam.

Azután táncoltunk, nagyon szép este volt. Később együtt mentünk haza. Pár nappal később Petter mindhármunkat meghívott. Mely benyomást tett rám.

Ezután rendszeresen találkoztunk. Felhívott, meghívott vacsorázni, becézett, biztonságban éreztem magam a jelenlétében. Barátság volt, mely lassan szerelemmé fejlődött.

Otto bácsi és Hilda néni természetesen támogatott ezt a kapcsolatot. Szerették Pettert. Komoly volt, tisztességes foglalkozása volt, melyben már meg is becsülték, ezenkívül nagyon sportos, vidám jelenség volt. Mindenki kedvelte, és én egyre jobban és jobban vonzódtam hozzá.

7 A filmkarrier kezdetei

Elkezdtem megfogadni Petter tanácsait, és bár nagyon elfoglalt volt, hétféteken rendszeresen találkoztunk, elutaztunk vidékre, ahol nagyokat sétáltunk vagy sieltünk. Azt hittem, Petter soha nem gondolta volna, hogy színésznőbe fog beleszeretni. Nagyon érdekelt a színház — a baráti köztudta sok színész volt —, együtt mentünk színházba és moziba. De azt hiszem, nem tudta, mi vár rá, ha színésznőt vesz feleségül.

Elyűt a nyár. Az iskolát három hónapra bezárták. Az volt az elképzelem, hogy statisztaként fogok dolgozni a filmnél. Ismertem egy filmszínésznőt, aki kieszközölt nekem egy próbafelvételt Gustaf Molanderéknál, egy ismert svéd filmrendezőnél.

Amikor megláttam az eredményt, nagyon csalódott voltam. Úgytellesnek, gyűlöletesnek találtam magam, és biztos voltam benne, hogy senki nem kíváncsi rám a filmvászonon. De Gustaf Molander más véleményen volt: „A próbafelvétel nagyon jó. Ragyogóan nézel ki, van személyiséged, ki sugárzásod, tehát a legjobb feltételek ahhoz, hogy filmkarrierert csinálj.”

„Eppen most kezdődtek meg a Mönchbrücke grófia felvételei” — gondolkodott Molander. „A filmben fellép új cselédnő. Kicsi, de fontos szerep.” Ezután elkezdtem új filmforgatásomat...

Hároméves szerződésre kaptam ajánlatot, ezenkívül a magas színészmesterség tanulásának feladatát. Minden jelmezt megtarthatok, ami a különböző szerepekben viselném. Hogy lehetne egy ilyen ajánlatot elutasítani?

1935 januárjában volt a „Mönchbrücke grófia”-nak a bemutatása. A kritikusok ezt írták: „Ingrid Bergman nem gyarokolt mély benyomást.” És: „Szép, formás lány”. Tehát, bukás.

Egyik filmet a másik után forgattam. A harmadiknál megváltozott a kritika. A „Stenska Dagbladet” így nyilatkozott: „A svéd film évek óta először most érte el nemcsak a nemzetközi, hanem a magas nemzetközi átlagot.”

Ha most visszagondolok, egész életemben egyetlen év volt, mely egyedül az enyém volt, melyben szabad voltam. A magánéletemben mindig hagytam, hogy a férfiak döntsenek helyettem. Huszonegy éves voltam akkor, filmszínészi karrier előtt álltam. Nem kerestem rosszul, megengedhettem magamnak egy lakást Stockholm beltárosában. Nagyon büszke voltam az otthonomra. És kimondhatatlanul szerelmes voltam Peterre.

Pontosan emlékszem arra az ajándéokra, amit a huszonegyedik születésnapomra adott. Egy gyönyörű ezüstróka volt, a vállamra terítettem, el voltam ragadtatva. Egy ezüstróka a legelegánsabb valami volt, amit a harmincas években el lehetett képzni. A telefonhoz rohantam, hogy megköszönjem, megbölcölköttem és eltörtöm a bokámat. A telefonhoz mástam, felhívtam Pettert, és sírtam a fájdalomtól. Azonnal odajött, és elvitt a kórházba.

(Folytatjuk)

TOTÓ

Az 51. játékhat hét darab találatosakra 3884, a 11 találatosakra 346, a tiztalálatosakra 76 forintot fizetnek. A jutalom együttes összege 266 920 forint. A 13 találatos szelvényekre 143 726, a 12 találatosakra 3884, a 11 találatosakra 346, a tiztalálatosakra 76 forintot fizetnek. A jutalom együttes összege 266 920 forint. A 13 találatos szelvényekre 143 726, a 12

SPORT

SPORT

SPORT

SPORT

A sportág hírvérese volt

Két arany, egy ezüst a cselgáncs úttörő-olimpia debreceni mérlege

Az Újkerti Nevelési Központban ugyan szintén elmentek téli szünre a kisdokiok, szombaton délután, vasárnap délelőtt mégis inkább megélénkült minden. Érkeztek az ideai cselgáncs úttörő-olimpia résztvevői szerete az országból.

Bemelegítő gyerekek futkostak körbe-körbe a nevelési központ épülete körül. Sokan azt hitték, hogy tréningeznek, készülnék az olimpiai versenyekre. Lényegében nem is tévedtek, hiszen valóban emiatt rótták a köröket. De a pontos indíték az volt, hogy vasárnap délelőtt 11 és 12 óra között került sor a mérlegelésre.

— Egy kiló 75 deka felesleg volt még péntek este rajtam — mondja Németi Zoltán, aki a 35 kg-osok mezőnyében indult. — Két melegtőt húztam az edzésen, este futottam négy kilométert. Vagyztam az étrendemre is.

— Mit ettél azóta?
 — Szombaton csirkecombot vacsoráztam. Egyébként nem sokat.

Ünnepélyesen

Délben 2 órakor már nyoma sem volt az „izzadságnak”, a fáradtságnak. A mérlegelés után rántott csirkevéll, csokoládéval, Sió üdítővel mindenki pótolta a hiányzó kalóriákat és most itt sorakozott fel a közel 120 tagú mezőny. Kovács András, a megyei úttörőszövetség elnöke köszöntötte a résztvevőket, majd az olimpiai fogadalomtételt mondta el a versenyzők. A Debreceni Dózsa cselgáncsozóit tartott látványos bemutatást, majd fél háromkor megkezdődtek a küzdelmek.

Az Újkerti Nevelési Központ tágas szép tornacsarnokában négy tatamit helyeztek el egymás mellett. Egyre gyűltek az érdeklődők is és lelkesen biztatták kedvenc versenyzőjüket. Feltűnő volt, hogy a debreceniek milyen jól helytállnak: Németi Zoltán, Tar Misi és Kurucsó Peti sora aratják a győzelmeket.

Látványosan, szépen judóztak a gyerekek. Az ember szinte kapkodta a fejét: melyik szőnyegre — azaz tatamira — figyeljen. Nagy volt

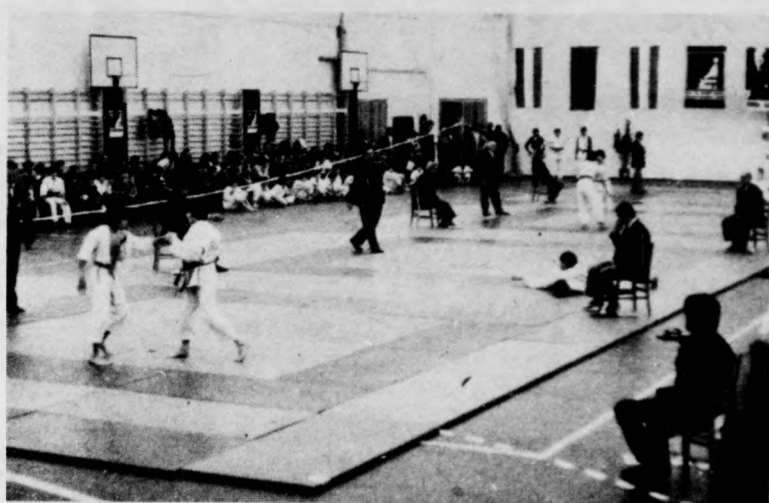
Németi Zoltán — a legeredményesebb debreceni cselgáncsozó

vádbjuttot. A síró gyereket nézem. Hogy harcolt pedig a „porondon”. Minden erejét beleadta. Férfias küzdelem volt. Most leül a padra. A nyakát kicsit ferdén tartja. És sír.

Nincs komoly sérülés

— Ezek a gyerekek már jól tudnak esni — mondja dr. Debreceni Lajos, aki az orvosi teendőket látja el. — Sok versenyt megjártak, rutinosak. Meg itt az úttörő-olimpián a karfeszítés és a „fojtás” nem megengedett, így komoly sérülés nem fordul elő. Persze kisebb zúzódásoknak, orrvéréseknek a vesztélye fennáll.

De hát itt erre senki sem gondol. Folynak a kemény csatározások az érmeikért és az olimpiai bajnoki címért — melyről minden kisdoki álmodik.

Négy tatamin folytak a versenyeik (Fotó: Töröcsik László)

Debreceni aranyak

Az álmóból persze lehet valóság is. Igaz, csak tíz súlycsoport van, csak tízen állhatnak a dobogó legtetéjére. Közöttük ott van két debreceni is.

Előbb Németi Zoltánt szurkolhatunk, aki a 35 kg-osok között magabiztosan lesz első. Ő az első bajnok — s mint később kiderül a legjobban szereplő debreceni különdiját is megkapja.

— Azt szeretem ebben a cselgáncsban, hogy nagyon nehéz győzni. Hogy meg kell küzdeni, harcolni kell mindegyikről — mondja az újdonsült bajnok.

Még olyan fiatal, hogy jövőre újra indulhat, meg is veheti elsőségét. Mint ahogyan Tar Mihály is. Igaz, a Békéssy Béla Általános Iskola VII. osztályos tanulója nem olyan egyértelműen nyerte meg ezt az olimpiát. Kétszer volt már magyar bajnok, ki vételes képességű sportoló — a mostani döntőben viszont szüksége volt egy kis pontozói segídesre is ahhoz, hogy győzzön. Hát hiába... valamit csak jelent a hazai pálya előnye is.

— Nehéz meccs volt — mondja Tar Misi. — Az elején belehúzott a srác a szőnyegbe. Elszédültem egy kicsit s kellett idő, míg magamhoz térjek. Elismerem, hogy nem voltam biztos abban, hogy én nyerek.

A „sporttörténelem” persze erre már nem fog emlékezni. Csak a két aranyra meg Kurucsó Péter ezüstjére. És volt még két 5. helyezett: Osán Csaba és Csász Imre.

Kellemes benyomások

— Az előzetes várakozásomat messze felülmúlták a fiúk — így Sági Miklós, a D. Sportiskola vezető edzője. —

Egy aranyra számítotam és összevisza vagy 16 olimpiai pontra. És lett belőle 23. Nagyon jól versenyeztek a tanítványaim.

De mások is elégedetten távoztak. A hétfő délelőtti küzdelmek is gördeulkenyen zajlottak.

— Örülünk, hogy megrendezhették az olimpiát — mondja R. Fehér Csaba, a nevelési központ igazgatóhelyettese. — Jó hírvérese volt ez a sportágnak, de azt is bebizonyítottuk, hogy ebben a csarnokban is lehet rangos sporteseményt rendezni. Talán gondolhat arra a város, hogy a jövőben némileg tehertemesítjük a városi sportszarnokot.

Dicsérettel szóló Zsoltányi Béla, az OTSH iskolai csoportvezetője is:

— A fegyelmelmezzett, összekott szakembergárda kitűnően megrendezte ezt a versenyt. A sportolók részéről ugyan voltak kisebb fegyelmetlenségek, de az összkép egyértelműen pozitív. Ezek tük: a város sajátjának érzi a cselgáncs úttörő-olimpiát. Harmadik éve volt már itt a judósok seregszemléje. Örülnek annak, ha jövőre is Debrecen lenne a rendező.

Szakmai kérdésekről Sági Zsófefe, a magyar cselgáncsövetség főtitkárát kérdeztük:

— Sok szép technikai vonatkozású dolgot láthattunk. — válaszolta. — Egyértelmű a fejlődés az előző évekhez képest. Két korosztály mérkőzött itt tulajdonképpen egymással. Öröm az is, hogy a fiatalabbak, mint Németi Zoltán, milyen szépen helytálltak.

Es öröm volt a mi számunkra is ott lenni egy olyan versenyen, ahol anynyian — győztesek és vesztesek egyaránt — megállták a helyüket.

Dombrovsky Ádám

KÉZILABDA MNK

Ma tisztázódik: DMVSC vagy FTC?

Vastaps a sportesarnokban. Lehet győzni az emlékezetet, hogy női kézilabda-mérkőzésen mikor hallottunk utoljára debrecenieket köszöntő vastapsot. Vasárnap délután az elmúlt év bajnoki bronzérmes Bakony Vegyész elleni mérkőzés fináléjában méltán szólt az elismerés a DMVSC együttesének! Pedig még csak most ismerkedünk az újjáformálódó gárdával. A kapuban Nagyné a szokott magabiztossággal véd, az újonc Tóth I. pedig bravúrokkal jeleskedik, s erényét is csillogtatja: a felpályáig kifizva jól „füleli le” az indításokat. Középen a „kis” Szilágyi eredményesen birkozik a hórirogas Orbán Nagynal, az átlóvo posztban Nagy Zs. biztosan bombáz, és a hentesek is jól értékesíti. Az Oszdórló Debrecenbe került Sági időként tűzgyóként tör át a falon, máskor pedig kitűnő labdákat lop szélre, a bevetődő Bata kezébe.

Szinte végig a DMVSC vezetett, a veszprémiieknek esélyük sem volt a jól játszó debreceniek otthonában a pontszerzésre. A továbbjutásért azonban még mindig nyílt a harc, hiszen a három 6 pontos együttes közül a Bakony Vegyész ma bizonyára nyerni tud Dunaujvárosban, s ezzel bejuthat a hatos

döntőbe. A másik helyért a DMVSC és a Ferencváros csatározik ma délután Debrecenben: a hazaiaknak mindenképpen győzniük kell, az arány lényegtelen. Az izgalmas mérkőzés 17 órakor kezdődik a városi sportesarnokban.

DMVSC—Bakony Vegyész 22—17 (12—7). DMVSC: Nagyné — Szilágyi 1, Nagy Zs. 11 (7), Bata 5, Tóth 2, Vargáné 1, Bordás 1 — cserre: Tóth I. (kapus), Sági 1 és Antos.

Az A-csoportban a Békéscsaba már kiharcolta a továbbjutást, a Bp. Spartacus és a Győr közül a fővárosiak az esélyesebbek. A B-csoportban a Vasas pontvesztéses nélkül már döntős, az Építők és a Tatabánya között az egymás elleni eredmény határoz.

A C-csoport állása:

1. DMVSC	5	3	0	2	114—107	6
2. FTC	5	3	0	2	95—82	6
3. Bakony V.	5	3	0	2	100—99	6
4. D. Kohász	5	1	0	4	102—113	2

Megjegyzés: azonos pontszám esetén az egymás elleni eredmény határoz, ezért az FTC (mivel Budapesten legyőzte a DMVSC csapatát) már a döntetlenre is a debreceniek elé kerülne. A DMVSC és a Bakony Vegyész azonosága esetén a debreceniek (jobb gólkülönbség), a Bakony és az FTC pontazonosságánál a veszprémiiek vezetőinek előrébb a végső táblázaton.

DÉLÉP—DUSE a kupában

Nem panaszkodhat a D. Universitas: a labdarúgó Magyar Népközterületeségi Kupa szerdai sorsolásán Fortuna is segítette a debrecenieket, hiszen elkerülték az NB 1-es csapatokat. Február 21-én, a legjobb tizenhat közé jutásért a DUSE Szegeden mérkőzik, a területi bajnokságban játszós (s harmadik helyen álló) DÉLÉP csapatával. A szabályok szerint döntetlenlé hosszabbítás van, s ha ez sem határoz, akkor 11-es rúgásokkal döntik el a továbbjutó kiletét. A párosítás:

MTK—Bp. Honvéd, Hódmezővásárhely—Békéscsaba, Komló—Pécsi MSC, Mohács—Rába ETO, Szekszárd—Volán, Dorog—Haladás, Ajkai Aluminium—Újpest, Dunaujváros—Videoton, Reeksk—Vasas, Jászkiőr—Ózd, Borsodi Volán—Diósgyőr, Sopron—Mosonmagyaróvár, Gyula—Építők SC, Balatonfüred—Répcelak, Honvéd Kun Béla SE (Kiskunfélegyháza)—Hernádi Tsz és DÉLÉP—D. Universitas.

SOROKBAN

Korosolyatanfolyam indul kezdőknek és haladóknak 10 éves korig. Az érdeklődők ma 10 és 18 óra között jelentkezhetnek Gáti Fruzinánál a műjéppályán.

A magyar vízilabda-válogatott a hét végén Moszkvában szerepelt, s mindkét mérkőzést elvesztette a Szovjetunió elleni találkozókon.

A kupavédő RH Praha kiverésével jutott a BEK legjobb nyolc csapata közé a Vasas. Izzó magy bajnok női röplabdaegyetese. Továbbjutott a Csepel férfi KEK-csapata is.

A budapesti Népligetben nemzetközi mezei futóversenyt rendeztek. A felöltő nők hat kilométeres távján Újhelyi Mária (D. Universitas) győzött 23:40.5-ös idővel.

Tegnap Túrkevény megkezdődött a birkozó országos úttörő-olimpiájának döntője. Mindkét fogásnemen tíz-tíz súlycsoport-

ban 80—80 fűjű sportoló lép szőnyegre. Eredményhirdetés ma, kedden délután.

Külföldi labdarúgó-bajnokságok. Olaszország (12. forduló): Fiorentina 17, Juventus 16, Róma 16 (1 mérkőzettel kevesebb). Inter 16. — NDK (13.): D. Berlin 20, Jena 17, Leipzig 17, Magdeburg 17 pont.

Nemzetközi jégkorongtornát szerveznek a karácsonyi ünnepek alatt a budapesti Kisstadionban. Az osztály SV Wien, valamint a csehszlovák Piszkanova lesz a Ferencváros és az Újpesti Dózsa vendége.

Gellér Gábor és Fischer László vesz részt a sugrók hagyományos négyáncversenyén. A VI. Kupa pontversenybe beszámított négy viadalt december 30-án Obersterdorfben, újev napján Garmisch Partenkirchenben, január 3-án Innsbruckban és január 6-án Bischofshofenben rendezik.

